



**V Hotelu Golf na Bledu je bil v sredo, 18. novembra 2015, 19. dan slovenskega papirništva in 42. Mednarodni letni simpozij Društva inženirjev in tehnikov papirništva. Dogodek je eden odmevnejših tovrstnih prireditev v osrednji Evropi, na njem pa se zbere velika večina proizvajalcev, prodajalcev in uporabnikov proizvodov papirne in papirnopredelovalne panoge. Vsako leto je opaziti odsotnost grafične industrije (tiskarjev, knjigoveznic, založnikov ipd.) in večjih porabnikov, med občinstvom in porabniki pa je predvsem javni sektor.**

Razlog za odsotnost ni povsem razumljiv, zato želim s prispevkom v reviji Grafičar predvsem vas, bralce, spodbuditi k udeležbi na prihodnjem, 20. dnevu slovenskega papirništva. Še več, morda bi sodelovali celo aktivno, saj verjamem, da je dogodek lahko tudi odlična priložnost za pridobitev odgovorov na vaša vprašanja, povezana z vsakodnevnimi dilemami o papirju. Kaj je najboljše v segmentu najboljšega razmerja med ceno in učinkom (angl. price-performance) in kako lahko sprememba dobavitelja tiskovnega materiala pozitivno vpliva na poslovanje, sta med osrednjimi temami dogodka. Neposredno boste imeli tudi možnost pogovoriti se z obstoječim oziroma novim dobaviteljem. Na aktualnem dogodku je bilo prijavljenih 237 udeležencev iz devetih držav, od tega še vedno precej iz germanskih, saj je papirna in papirnopredelovalna industrija v Sloveniji tradicionalno odvisna najbolj od Avstrije in Nemčije (proizvajalci strojne in laboratorijske opreme ter kemikalij).

### Poslovanje papirne panoge v letu 2014

Moto letošnjega 19. dneva slovenskega papirništva je bil Papirništvo: odličen primer krožnega gospodarjenja. Slovenska papirna industrija, primeri in izzivi krožnega gospodarjenja v papirnicah

in papirnopredelovalnih podjetjih je bila predstavitev v številkah, ki jo je podal Tadej Gosak, direktor Palome, d. d., in predsednik upravnega odbora Združenja papirne in papirnopredelovalne industrije. Slovenska papirna in papirnopredelovalna industrija zaposluje 4160 ljudi v 111 podjetjih, od katerih je sedem velikih, devet srednjih, enajst malih in 83 mikropodjetij. Panoga je s svojim izrazito izvozno naravnanim poslovanjem v preteklem letu ustvarila 532 milijonov evrov izvoza oziroma kar 3,5 odstotka celotne slovenske predelovalne industrije. Ustvari 43.729 evrov dodane vrednosti na zaposlenega in je v investicije vložila več kot 280 milijonov evrov.

Proizvodnja papirja je na svetovni ravni v letu 2014 sicer pozitivna in beleži rast v višini 0,7 odstotka. V EU (CEPI-članicah) je v letu 2014 zaznan padec, in to za 0,3 odstotka, oziroma je bilo proizvedenih 91 milijonov ton papirja in kartona, kar je 10 odstotkov nižja stopnja proizvodnje, kot je bila pred gospodarsko krizo leta 2008. Proizvodnja papirja in kartona je bila v Sloveniji leta 2014 pozitivna in je zrasla za 7,6 odstotka. Za leto 2015 so podatki prav tako pozitivni in napovedujejo 2,5-odstotno rast v obdobju januar-avgust.

V Sloveniji se je v letu 2014 proizvedlo 730.000 ton papirja in 230.000 ton izdelkov iz njega. Indeks dodane vrednosti na zaposlenega je bil tako za sektor C17 (proizvodnja papirja in kartona) 113,2, za slovenski pa 103,4. Sektor papirne in papirnopredelovalne industrije tako zajema 2,5 odstotka celotne dodane vrednosti, ustvarjene v predelovalnih dejavnostih.

### Krožno gospodarjenje

Javnomenjska podoba papirne in papirnopredelovalne industrije je žal še vedno prej negativna kot pozitivna, saj je o panogi precej zmotnih interpretacij in predstav, kako industrija deluje. Za takšno podobo smo precej krivi papirničarji sami, saj iz dobrih zgodb, podkrepljenih in argumentiranih z letnimi poročili iz prejšnjega poglavja, ne znamo pritegniti medijske pozornosti. To posledično vodi v ustvarjanje pozitivne slike o panogi, ki je res energijsko intenzivna, a iz leta v leto bolj čista. Lahko bi se reklo, da je krožno gospodarstvo za papirno in papirnopredelovalno industrijo nekaj

samoumevnega že vse od začetka izdelave papirja. Vhodna surovina niso zgolj primarna celulozna vlakna, temveč so že od nekdaj bila tudi sekundarna celulozna oziroma reciklirana vlakna. Toda krožno gospodarjenje ima tudi druge cilje, in sicer:

- zmanjšati izpuste CO<sub>2</sub>,
- zmanjšati energijsko odvisnost,
- popolna odprava odlaganja odpadkov in
- ustvariti nove poslovne modele in delovna mesta.

V Sloveniji se letno zbere 109,5 kg/prebivalca oziroma le 51,7 odstotka zbranega papirja za recikliranje, ki se ga porabi v slovenskih papirnicah. To zadošča komaj za 30 odstotkov potreb slovenskih papirnic po papirju za recikliranje. Zato je stopnja recikliranja papirja v Sloveniji na ravni 55,7 odstotka za leto 2014, za leto 2015 pa se predvideva v višini prirasta za 2,9 odstotka, torej na 58,6 odstotka. Nizke stopnje recikliranja ne gre pripisati nenadzorovanemu odlaganju papirja med mešane komunalne odpadke, temveč je

PAPIRNIŠTVO  
ODLIČEN PRIMER  
KROŽNEGA GOSPODARJENJA

PAPERMAKING  
EXCELLENT EXAMPLE  
OF CIRCULAR ECONOMY

18-19 November 2015  
Hotel Golf Bled, Slovenija

www.danpapirnistva.si

19. DAN SLOVENSKEGA PAPIRNIŠTVA  
#DAY OF SLOVENE PAPER INDUSTRY

42. MEDNARODNI LETNI SIMPOZIJ DTP  
42<sup>nd</sup> INTERNATIONAL ANNUAL SYMPOSIUM DTP

MEDNARODNO SREČANJE  
SLOVENSKEGA PAPIRNIŠTVA

INTERNATIONAL MEETING  
OF SLOVENE PAPER INDUSTRY

2015

# 19. dan slovenskega papirništva

## in 42. Mednarodni letni simpozij Društva inženirjev in tehnikov papirništva

Klemen MOŽINA • Univerza v Ljubljani, NTF • Snežniška 5, 1000 Ljubljana, Slovenija



razloge treba iskati predvsem v ekonomskih kazalnikih, ki pa privedejo do »cvetenja« sivega trga. Tudi drugi odpadki, ki neposredno nastanejo v papirnicah, bi morali postati del strategije povečanja učinkovitosti rabe surovin in procesov. Iz njih bi lahko ustvarjali nove materiale, za katere bi lahko pridobili tudi dodatna sredstva in ne bi bili več zgolj finančno breme zaradi stroškov okoljskih dajatev za odlaganje na deponijah.

Poraba energije se je v zadnjih treh letih približala jeklarski in si s tem zagotovila vodilni položaj med energijsko učinkovitejšimi porabniki energentov v Sloveniji. Navedeno je neposredna posledica višine vloženih sredstev v posodobitev proizvodnih procesov, kar je doprineslo k zvišanju stopnje energijske učinkovitosti in njene rabe.

Kadar je govor o krožnem gospodarjenju, je primarno večinoma gnano izključno iz ekonomskih razlogov, dejanska skrb za okolje pa je drugorazredna. Ker se Slovenija uvršča za Dansko na drugo mesto po stopnji davčne obremenitve energentov, so slovenska podjetja na trgu v bistveno slabšem položaju

glede cenovne konkurenčnosti. Ideja o izenačitvi stopnje obdavčenosti znotraj EU sicer ostaja in panoga daje nenehne pobude na vlade po spremembi in poenotenju. Panogi bi to zagotovilo zgolj več sredstev za vlaganja, tudi v človeške vire, na katere se prepogosto pozabi. Ustrezen kader je ključ do uspeha podjetja. V papirni in papirnopredelovalni panogi je bilo konec leta 2014 zaposlenih 4160 ljudi oziroma kar 136 ljudi več v primerjavi z letom prej. Res je bilo leta 1998 zaposlenih 6881, vendar je aktualni trend zaposlovanja v panogi pozitiven (+7,8 odstotkov letno). Po letu 2012, ko je bilo v panogi zaposlenih »le še« 3835 ljudi, se je stopnja zaposlovanja dvignila. Obraten pa je trend, torej negativen, v porabi voda, kar je seveda dobro. Od leta 1997 se je s 60 m<sup>3</sup>/t v letu 2006 zmanjšala na 12 m<sup>3</sup>/t papirja. Podoben »negativni« trend je tudi pri izpušnih toplogrednih plinov, ki jih je slovenska papirna in papirnopredelovalna industrija v letih med 2005 in 2014 znižala za 34,5 odstotka s skupno 466.532 na 305.347 ton CO<sub>2</sub>. Izzivi seveda še vedno ostajajo, saj je treba do leta 2030 znižati izpuste toplogrednih plinov za 43 odstotkov, kar pomeni še nadaljnjih 8,5 odstotka oziroma 104.738 ton CO<sub>2</sub>. Gre za

precejšen zalogaj, saj bodo številni v panogi težko dosegli zahtevano raven, ker je stopnja obdavčitve tista, ki zavira višino razpoložljivih virov, namenjenih investicijam v nove in čistejšje tehnologije.

### Zaključki

Dan slovenskega papirništva je dogodek, vreden udeležbe. Predvsem to velja za vse, ki se s papirjem kot tako samoumevnim medijem srečujemo strokovno in ne zgolj splošno uporabniško. Prireditev omogoča vpogled v smernice, vendar, kot sem povedal že v uvodu, premalo raznovrstna, kar se tiče različnih in tudi nenavzočih akterjev, barvita in deljena z javnostjo. Znova vas pozivam, da se udeležite 20. dneva slovenskega papirništva in s tem popišete nepopisan del papirja. Papirna industrija se kot energijsko intenzivna panoga sooča s številnimi izzivi, predvsem okoljskimi. Ti za obstoj na trgu ne zadoščajo več in se bo treba spopasti tudi z novimi, kot so pridobivanje kadrov, zvišanje investicij, razvoj novih proizvodov, skratka, z vsemi ključnimi za globalno konkurenčnost na trgu. Morda bo potrebno tudi strateško povezovanje podjetij, in to ne zgolj znotraj panoge.